

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:
Pe un an 4 coroane.
Pe o jumătate de an 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.
Abonamentele se fac la „Tipografia“, soc. pe acțiuni, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:
se primesc la biroul administrațiunii, (strada
Poplăcii nr. 15).
Un șir garmond prima dată 14 bani, a doua-ora 12 bani,
a treia-ora 10 bani

PĂȘTILE.

Aproape nouăsprezece sute de ani au trecut, de când Mântuitorul lumii și-a plecat, murind pe cruce, capul pe piept. S'ar fi părut, oă dreptatea și viața are să piară pentru totdeauna. Noapte s'a făcut, pământul s'a cutremurat și cata-piteasma bisericii a crepat. Și risipitu-s'au toți ai lui de teamă, oă împărăția Lui s'a sfârșit pe Golgota, și amarul are să fie moștenirea lor. Numai femeia, cu inima ei caldă, care nu chibzuește primejdia, când e vorba de-a și-o dovedi, nu și-a întors gândul dela cel-ce desrobirea ei a propovedit. Luând miresme binemirosoase, s'au dus să caute pe Cel-ce puțin a fost pe pământ, dar' acolo le-a întimpinat ângerul zicând: »Ce căutați pe cel viu cu cei morți?« Da, pentru oă cel mort a înviat, cel crezut nimic pe crucea de pe Golgota s'a sculat din închisoarea, unde îl pusese gândul nebun al celor-ce credeau, oă omorând corpul, și învățăturile lui vor peri.

Dar' s'au îngelat, pentru-oă astăzi mai mult ca ori-când suntem pătrunși de dumnezeiasca putere a învățaturii Mântuitorului.

Cu toată această pătrundere, Românul n'a scăpat încă de Golgota lui. Și acum încă mai are să poarte greaua cruce a necazurilor vieții. Dacă va ave însă pururea în vedere, oă puterea Celui de sus mare este, nu și va pierde bărbăția lui națională. Atîrnă mai ales dela el, ca să și scurteze chinul Golgotei. Trebuie să și ferească sufletul de murdărirea păcatelor, cum e lăcomia, ura, beția, batjocorirea celor sfinte, nepăsarea față de binele vremelnic și vecinic al

familiei, națiunii, patriei lui. Creadă pururea în ocrotirea Celui de sus, care nici oănd nu-l va părăsi în lupta lui, fie aceasta oă de crâncenă, până oănd ține la poruncile Lui. Întreaga fire creată de Dumnezeu e pildă vie, oă după o amortală, oă de îndelungată, urmează învierea. Au nu vedem toamna, cum ierburi și arbori amorteșc, ca în lungile luni ale iernii să zaoă în mormânt, oă odinioară Mântuitorul? Nu vedem, cum glasul dulce al păserelelor amuțește pentru mult timp, ca și graiul cald al Învățătorului lumii? Și cu toate acestea, abia se ivește primăvara, ierburile și arborii învie din nou și încă mai frumoși decum au fost, oănd i-am văzut pe urmă vii.

Așa e și cu omul. El încă are în decursul vieții lui mai multe ierni, în cari necazurile par a-i îngropa sufletul și corpul. Boalele pot să-l slăbească, ființe lui dragi pot să fie bătute de neajunsuri, dușmanii pot să-l olevetească și să-i facă alte rele, o mână răutăcioasă și lăcomă poate să se întindă oă să-i răpească limbă, lege și obiceiuri strămoșești. Pot să se facă încercări, oă să-l nimicească materialicește, alungându-l de pe pământul, în sinul oăruia odichnesc oasele înaintașilor lui. Toate acestea însă n'au să-l sparie, pentru-oă sunt o iarnă, oăreia îi urmează primăvara, sunt o moarte, oăreia îi urmează învierea.

Credință în Dumnezeu, nădejde în ajutorul lui și dragostea față de deapropoie să nu ne lipsească și atunci se va implini din veac în veac, oă

Christos a înviat!

FOITA.

Christos a înviat!

Când plăcută primăvară,
După iarnă-a venit eară,
Toate saltă-n bucurie,
Toate renasc și învie.

Luncile sunt inverzite,
Florile să-mbobocesc,
Pasărele prin pădure,
Vesel cântă, ciripesc.

Sărbătorile n'vierii,
Tot atunci ne sosesc,
Bucure-se mic și mare,
Pentru-oă Domnul sfânt,
A înviat din mormânt,
Și pe toți ne-a mântuit,
Numele lui fie-n veci
De tot neamul preamărit.

Și cu toți să strigăm,
Ș'asa să ne salutăm,
Pentru Domnul prea înalt,
Cu: Christos a înviat!

Chimu.

Poesii populare.

— Fragment. —

Pământurile să suspine,
Oăci Domnul cerurilor vine,
Vine — vine oătinel,
Blând la patimi ca un miel,
Maică-a cetelor regină,
În urma lui amar suspină,
Plânge greu și jeluște,
Și din graiu așa grăește:
— O, mult dorit fiul meu,
Vecinicule Dumnezeu,
Într'acul casă mă lași,
Într'al necazului traiu?
— Nu mai plânge, maica mea,
Oă fiul tău va nvia,
Moartea — iadul va zdrobi,
Și apoi s'a preamări.

Procese. Din seria nesfârșită a proceselor de presă, ce sunt azi la ordinea zilei în »ferocita« Ungarie, mai înregistrăm azi următoarele:

Recursul de nulitate, înaintat curiei din Budapesta în procesul pentru »Cartea de aur« se va pertracta în 30 l. e. La pertractare vor fi de față oăt acusatul, dl T. V. Păcățianu, oăt și apărătorul seu, dl adv. Coriolan Bre-diceanu.

— În 25 l. e. se va pertracta la tribunalul din Budapesta un nou proces de presă al lui Svezozar Hurban-Vaianski, pentru un articol intitulat »Tămpirea băteșilor« și publicat în »Nar. Novine« din Turocz Sz.-Mărtin. Procurorul a ridicat acuză contra lui Hurban pe vecinica temă: agitatie contra națiunii maghiare.

Vine Kafka — dar' numai în comitatul Nograd. Plângerile sosite la minister despre destrăbălarea administrativă de-acolo s'au întesit așa de mult în timpul din urmă, încât ministrul s'a văzut silit să le cercetese prin spaima abuzivilor din fruntea comitatelor. Și mai sunt multe vrednice de o vizită a lui Kafka.

O nouă școală militară în Ungaria. În cercurile bine-intormate se susține, oă în curând se va înființa o a doua școală reală superioară militară, oăasta însă, pentru paritate, la Kismarton în Ungaria.

— Ea'taici e fiul tău,
Ioan învățacelul meu.
— Uit' Ioane, maică ta,
De-acum să-ngrijești de ea.

Pământul se cutremura,
Plângea maica Maria,
Soarele se-ntuneacă,
Ohistos în iad alunecă,
Zdrobește porțile de fer,
Și apoi zboară oătră cer.

De-aș avea mamă și tată
N'aș mai hori nici odată,
Dar' n'am mamă, n'am nici tată
Oă să mai horesc vr'odată.
De-aș oălea din urmă n'urme,
Din străini nu-mi fac eu mamă,
De-aș oălea din peatră n'peatră,
Din străini nu-mi fac eu tată.
De-aș oălea din brazi în brazi,
Din străini nu-mi fac eu frați,
De-aș oălea din flori în flori,
Din străini nu-mi fac surori.

Un francez despre politica de naționalități a Maghiarilor. Intr'un articol din »Questinos diplomatiques et coloniales« Louis Léger se ocupă și cu politica de limbă a Maghiarilor, ajungând la niște concluziuni puțin măgulitoare pentru aceștia. Léger fusese pe timpul expoziției universale membru al juriului pentru obiectele de educație și instrucțiune. Atunci deja 'și-a exprimat față de reprezentantul guvernial maghiar mirarea, ba chiar surprinderea, că expoziția din Ungaria e curat maghiară. Reprezentantul ungar a aflat de bine să tacă. Desvoltarea mai nouă a lucrurilor din Ungaria îi dă lui Léger prilej să condamne în mod aspru politica maghiară. Limba germană, zice el, e o limbă universală, cu care nu se poate măsura cea maghiară. Limba maghiară nu numai că îndepărtează pe popoarele, cărora li se impune, de cultura europeană, ci le îndepărtează de aceasta. Nisuița maghiară naționalistă de a sugruma și absorbe pe celelalte naționalități tot are să rămână fără rezultat și pe Maghiari îi așteaptă o »deșteptare neplăcută«. — În felul acesta s'a pronunțat în timpul din urmă și alți Francezi.

Congresul latin. Mercuri în 15 Aprilie n. s'a deschis la Roma congresul latin, la care iau parte și mulți Români, mai ales din România. Sâmbătă au sosit la gara din Brașov 170 excursioniști români, conduși de domnul profesor universitar Tocilescu, cari merg la congresul latin. Toți aveau cocarde naționale române și italiene la piept. Era și un număr însemnat de d-voare. Ziarele din Roma anunță cu mare simpatie sosirea Românilor. Comitetul congresului latin a oferit Joi un splendid banchet fraților români. S'a lansat un manifest, în care sînt invitați toți, cari iubesc România și latinitatea, să ia parte la banchet și la onorurile, ce se vor face Românilor.

Eată manifestul:

»Romani!

»Indată-ce s'a svonit, că în Roma se va ține congresul latin, toată România, care ourgată, simte și își amintește,

Creșteți flori și înfloriți,
Că mie nu-mi trebuți,
Că n'am frați să vă stropescă,
Nici surori să vă plivească,
Creșteți flori ca gardurile
Să vă bată vânturile.

Păunaș.

Din Nepos (Năseud).

Comun. de Gavrilă a lui Toader Istrate.

Asta-i lelea cea de-atunci,
Care da paie la junci
Și bădiții buze dulci,
Asta-i lelea cea d'apoi,
Care da paie la boi
Și bădiții buze moi.

Arde luminuța 'n masă
Cine mi-i drag nu-i acasă,
Arde luminuța bine
Cine mi-i drag nu mai vine,
Arde luminuța 'noct
Pe cine mi-i drag nu-l ved.

a fost în mișcare, și din elegantele și popularele orașe, ca și din satele perdute prin munții Transilvaniei, au sburat la Roma, »magna parens«, salutări și urări.

»Măne o falangă de trei sute de Români făcând îndrăpț drumul bătut de părinții lor legionari, pe cari împăratul Traian 'i-a condus la cucerirea patriei lor rămasă în cursul secolilor nobila și neclintita stâncă a latinității în orientul Balcanic, va sosi aici sub conducerea lui Tocilescu, savantul arheolog, descoperitorul monumentelor romane din Dobrogea.

»Cetățeni ai Romei!

»Toți aceia, cari își amintesc de primirea sârbătorească, ce s'a făcut în România, în timpul din urmă, senatorilor, deputaților și ziaristilor noștri, de ovațiunile neîntrecute aduse geniului latin în persoana dlui Mascagni, și de demonstrațiunile de entuziasm delirant ale întregului popor român, care se grămădea în calea studenților noștri din societatea »Corda Fratres«, nu vor lipsi de a aduce și ei fraților români, la sosirea lor în Rome, mulțumirea inimii lor, care nu uită, și a grațitudinii lor.

Retnvierea unei limbi. Irlandezii, cari în cursul veacurilor 'și-au pierdut limba mai ales din cauza neomenoaselor prigoniri engleze, s'au apucat acum cu trup și suflet să-și reinvie vechea limbă irică, numită de regulă »Erse«. Foile englezești zeflemisesc această pornire nobilă, susținând, că stăruințele acestea n'ar fi de nici un folos pentru cultură și comerț. Grandomania unui popor mare, cu atât mai puțin a unui liliputan, nu va îndupleca însă pe nime să se lase de păstrarea și apărarea limbei materno.

Bánffy nu tace. Un redactor dela »Deutsche Zeitung« din Berlin a avut o convorbire cu Bánffy, pe care 'l-a întrebat pentru-ce urește pe Germani. El s'a grăbit să răspundă, că pe Germani îi iubește foarte mult, numai de Sași îi pare rău, că se înstrăinează de statul maghiar, căci asta e înspre răul lor. Românii adevăți, cari se înmulțesc așa de grozav, zice Bánffy, sînt dușmanii Maghiarilor, dar' mai ales ai Sașilor, pe cari îi gonesc de pe pământurile lor, pe cari le cumpără în continuu.

Camerele României vor fi convocate în sesiune extra-ordinară imediat după 10 Maiu.

Sînt 15 proiecte de legi, care urmează să fie votate.

Körber și Ungaria. Intr'un interview acordat unui redactor dela »N Wiener Journal« cu privire la raportul Austriei față de Ungaria a zis Körber următoarele: »...Ca ministru president austriac am stăruit dela început înspre ținta de a ne asigura în raportul față de Ungaria o poziție egal îndreptățită. Eu am luptat numai pentru dreptul Austriei și pentru-ca să-și ajungă

poziția și influența, ce 'i-se cuvine în monarhie. Parlamentul nostru se află în fața hotărîrii momentuoase de a ajuta străduințelor mele la un succes practic.

DIN LUME.

Peninsula-Balcanică.

Esarohul bulgar a dat o encicloică către episcopii și căpeteniile bulgare, în care oitează reformele acordate de Sultan și declară, că îndată-ce se vor aplica, se va ameliora administrația și prin aceasta și situația populațiunii bulgare. Aceasta e datoare deci, să fie liniștită și se nu se mai lase a fi sedusă de comitetele macedonene, căci prin aceasta numai împedecă realizarea reformelor și se expune la pedepse. Encicloicii 'i-s'a dat o publicitate cât mai largă. Tot din incidentul acesta a prezentat esarohul un esposeu, în care indică îmbunătățirile, ce s'ar pute face pe terenul bisericesc-scolar. Marele vizir 'i-a promis, că-l va supune unei esaminări minuțioase.

Patriarohul ecumenic a făcut reprezentățiuni contra noiei legi turcești asupra registrelor stării civile, pentru-că e în contradicție, în mai multe puncte, cu privilegiile patriarohatului. Acesta reclamă cu deosebire restabilirea forme primitive a legii, adevă că toți acei, cari profesază religia creștină, să fie desemnați ca »creștini«, fără distincțiune de naționalitate, de vreme ce, în redacțiunea ei nouă, legea declară, că de aci înainte matriculele de identitate vor trebui să specifice, dacă interesatul e Grec, Armean, Român, etc. O encicloică adresată episcopilor ortodocși îi invită de a nu devia dela prescripțiunile patriarohatului.

Ultima notă austro-rusă cere Turciei să fie energică de oare-ce populația din Macedonia nu se mișcă, e liniștită, numai agitatorii uneltesc și comitescese.

O știre din Sârbia anunță, că Albanezii au năvălit prin surprindere intr'un oraș din Sârbia-veche și au comis masacre.

Să mai spune, că ei se pregătesc să atace Sangiacul Novibazar.

Bandele bulgare se înmulțesc în vilaetul Adrianopol. S'au trimis numeroase trupe acolo.

Sarafoff a trimis o scrisoare Sultanului, în care îi spune, că nu vrea altceva decât autonomia Macedoniei sub suzeranitatea Sultanului.

Știri mărunte.

Față de pericolul, ce amenință pe Europeii și Americanii din China prin o eventuală nouă răscoală a Boxerilor, Statele-Unite își vor întări escadra din apele Asiei.

Mișcarea revoluționară din Spania s'a întins în mai toate orașele mari. Ea începe să ia un caracter antidinastic.

Menelic, împăratul Abisinei, a pus să se construească o fabrică de munițiuni de războiu, căreia 'i-se va adăoga una de arme și o fonderie de tunuri. El se ocupă și cu organizarea completă a armatei sale.

SCRISORI.

Din America.

Pittsburg.

Membrii reuniunii române »Vulturul« întruniți astăzi în 22 Martie își exprimă mulțumirea față de presa și națiunea română pentru sprijinul și buna primire ce a avut apelul nostru. Deasemenea ne găsim de datorie a mulțumii d-lor Aron Velcherean, din Transilvania, George Maior, profesor, în București, E. Bosianu, autor în București, și Pandele Tuțescu, Corabia, România: pentru simpatia ce ne-a arătat înștiințându-ne, că se interesează de noi și ne va trimite cărți pentru înființarea bibliotecii cât mai curând.

»Vulturul«
Roumanian Society
P. O. Box 1529
Pittsburg, P. a.
(America-de-nord).

Ou stimă
Reuniunea »Vulturul«
Ilie Mărtin.
preș.

Albanee, 23 Martie 1903.

Din păjaniiile emigranților. Din anul 1900 încoace a început să vină lume multă în America. Ba acum pot să zic că prea multă. Toți, orîi emigrează aici, vin îmbrăcați ca lumea adecă cu un rînd de haine de oraș bune, cu un cufăr de mîna. Cu durere trebuie să spun, că unii dintre Românii noștri nu fac așa, ci mulți pleacă la America ca și când ar pleca la munte, îmbrăcați rău de tot.

Trebuie să înțelegă Românii noștri, că până în America vin prin țeri civilizate. În America oamenii lucrători sînt bine îmbrăcați, de aceea înainte de plecare se-și iee un costum de haine de oraș și un cufăr de mîna, nu cum vin mulți cu cioreci vâpșiți negri, cu un suman de lîna, nici lungă nici scurtă, cu căciulă de oi cu lîna mare și o săculeață albă în bătă. Ce vor fi pățit prin țerile, pe unde au venit, nu știu, dar aici în America când se dau jos din tren fluera toți Englezii după ei, apoi copiii îi iau în primire și-i bat cu zăpadă, când nu e zăpadă, îi iau cu petrii și îi huiduiesc în tot felul. Carii vin îmbrăcați bine și cu cufăr de mîna, aceia nu pățesc rușine.

Sașii încă pățesc multe până aici. Un Sas deștept ca o oaie din jurul Ibașfalăului a plecat la America cu haine bune, dar' cu capul slab. 'I s'a spus de acasă, că dându-se jos de pe tren să întrebe de Misler. Când a ajuns la Solnok dându-se jos din tren a început să strige: Misler! Misler! până 'l-a auzit un polițaiu, care 'l-a trimis înapoi, de unde a venit. În anul 1901 au plecat din Richidorf 3 Sași, eară oameni deștepți. Când au fost în Cața, 'i-au întrebat gendarmii, că unde merg. Ei au spus drept: la America. Atunci gendarmii n'au zis nimic decât le-au luat banii și 'i-au suit în trenul, care vine înapoi și 'i-au dat în grija conducătorului. Sașii credeau că merg la Bremen, dar' când ajunge trenul în Mediaș, conducătorul îi dă jos noaptea la 3 ore. Cupă-ce iasă ei din gară, unul zise cătră ceilalți: hire, des Stat kit

mir venich băcunt fur, (Auzi, acest oraș îmi vine oșiră cunoscut). Această istorie însă 'mi-a spus-o unul din cei trei, care a venit apoi a doua-ora și astăzi este în Joung stown.

N. Suci.

O greșală de timp la Paștile catolice.

O foate catolică scrie un articol interesant, în care arată, că biserica romano-catolică și cea protestantă a greșit anul acesta timpul, când ar fi trebuit să serbeze Paștile. Eată, ce zice:

Hotărîrile primului sinod dela Nioea (325 după Christos), privitoare la sărbătorile Paștilor, cuprind următoarele: a) Intăia zi de Paști cade totdeauna pe zi de Duminecă. b) Paștile cad în prima Duminecă după luna plină de după equinoctiul de primăvară. c) A se ține Paștile deodată cu ale Evreilor nu este iertat. Acest ultim punct se observă așa, că dacă luna plină cade pe Duminecă, Paștile se serbează peste o săptămână.

Ce s'a întemplat la 1903? Luna plină se ivește la 12 Aprilie n. ora 1.18 min. după mezul nopții, ear' Paștile sînt puse pe aceeași zi. Paștile evreești cad în totdeauna pe ziua cu lună plină, căci prima zi a Nisamului, ca a tuturor lunilor, cade pe lună nouă, ear' 15 cade pe lună plină. Așa că în anul acesta catolicii și protestanții au avut Paștile deodată cu Evreii.

Din ce cauză? După calendarul bisericesc epacta e o cifră romană, care poate să se întindă dela I—XXX (cea din urmă se însemnează cu stea), și acest semn se schimbă în fiecare an, dar' e stabil pentru decursul unui an. Ziua, lângă care e pusă această cifră, este, în care zi e lună nouă.

Dar' fiindcă la călindarul bisericesc nu se poate ține socoteală de deosebirile de minute ale călindarului astronomic, s'a luat un termen mediu, după care distanța dela o lună nouă la alta este de 29 $\frac{1}{2}$ zile (exact 29 zile 12 ore 44 m. 29 s.). Aceasta este cauza, pentru care e deosebire între timpul real și socoteala timpului. Așa a fost și în anul acesta. Căci, dacă ne-am ține strict de regulă, ar trebui să fie Dumineca Paștilor la 19 Aprilie; după-cum biserica românească de fapt atunci o și ține.

Deosebirile în durata schimbării de lună provin de acolo, că nici pămîntul, nici luna nu se învîrtesc în formă de cerc exact, ci cu oclitură și cu altă grabă în apropierea decât în depărtarea dela soare și dela pămînt.

Paștile din anul acesta ale bisericei catolice și protestante nu s'au potrivit cu hotărîrea sinodului, pentru-că le-au ținut nu după lună plină, ci în ziua de lună plină, și deodată cu Jidanii.

Paștile la Eschimo.

În nordostul Americii, în Grönlanda, apoi în Labrador și pe câteva insule ale Americii de nord, precum și pe peninsula Alasca, locuiește un popor

de vre-o 40000 suflete, numiți Eschimo. Ei sînt o poporațiune biândă, care trăiește din pescuit și vînat. La asta îi silește clima aspră a ținuturilor locuite de ei, unde aproape întreg anul e earnă și numai pe timp scurt se înveselesc și ei de verdeața ierbii.

Eschimo cei păgani din Alasca serbează Paștile cu multă veselie, care are să arete simțămintele lor de mulțumire pentru reîntoarcerea soarelui. Ei și au motiv să se bucure de această reîntoarcere, pentru-că acolo la nord earna nu numai că vine cu ger și cu zăpadă, ci câteva luni de zile nici nu mai vîd soarele, care nu se mai arată deasupra orizontului lor. De aceea Paștile le serbează în cinstea soarelui, care nu le aduce numai căldură și lumină, ci le face cu puțință, ca să înceapă eară cu vînatul și pescuitul.

La aceasta iau parte, după credința lor, o mulțime de zăi, mai mari și mai mici. Pe acestia îi închipue prin persoane îmbrăcate în haine deosebite și pe obraz cu masce. Mascele acestea făcute din lemn, sînt împodobite cu tot felul de creștături. Unele sînt așa de mari, încât trebuie legate cu curele pe umerii omului, altele sînt spânzurate de coperișele colibelor. În tot decursul comediei cîntă și joacă. Însemnătatea acestor masce o înțelegem mai bine dacă știm, că Eschimo cred, că fiecare ființă vie — fie om, fie animal — își are spiritul ei, care are chip pe jumătate omenesc. Cea mai frumoasă mască e a zeului lunei, care e însemnat pentru-că el e stăpînul tuturor animalelor de pe pămînt. Când dau de lipsă, se duc preoții lor la »lună« și-i aduc jertfe, ca să dea eară belșug de vite. Mare veselie domnește între Eschimo cărora le place mult jocul și cîntecul.

În felul acesta caută și cele mai sălbatiche popoare a se înveseli de sosirea primăverii.

Călătorii laudă glasul Eschimoșilor și bunătatea urechii lor.

În anul 1818 a scris un călător despre danțurile sălbatece ale Eschimoșilor aflători la Nord de Capul York în Grönlanda, dar' cea mai bună dare de seamă e a lui Stein, în urma călătoriei sale din 1899. Iată-o: Mai întăiu se scoală un cîntăreț, care se acompaniază cu o tobă, în care bate pe dedesupt c'o coastă de balenă. Joacă și cîntă, făcînd mișcări înainte și îndărăt cu trupul și pe urmă într'o parte și 'n cealaltă. Privitorii cîntă și ei pe ton mai jos. Pe urmă se scoală altul, avînd între palme un băț pe care îl ține drept în sus și cu virful căruia face în aer o circumferință; apoi strigă amîndoi pe glas înalt: ve! ve! rîd și fug unul de altul, al doilea însă ia dela cel dintăiu toba. Și tot așa înainte până se satură de jucat și de cîntat. Stein a putut scrie și melodia cîntecelor. Le cînta cu un fel de băzăeală, așa că nu se pot auzi la o depărtare oare-care. Cîntecurile au numele vre-unui animal: așa e cîntecul epurelui, al găinușei, al vulpei etc. și arată simțirile aceluia animal față de oameni. Așa în unul se plînge o pasere de obrăncioa și răutatea copiii, cari o urmăresc neîncetat etc. Unele

cântecul le cânta într-o limbă, pe care n-o mai înțeleg de loc și care e la fel cu cea din cântecul religios. Stein a reușit să le înțeleagă, studiind și comparând între ele mai multe dialecte eschimoase.

VERONICA.

Pe când Mântuitorul mergea la răstignire cu totul oboșit de greutatea crucei și ploături mari de sudoare amestecată cu sânge îi scopereau fața, o femeie pioasă numită Veronica, fiind cuprinsă de milă, îi întinse o mahramă ca să-și ștergă fața. Spre semn de mulțumire pentru această facere de bine Mântuitorul a lăsat să se imprime chipul său pe mahramă și o dăte femeii. Cum mahrama se strângea în patru, de patru ori se imprimă pe ea chipul Dom-

rusalim și înștiință pe Pilat despre ordinul împăratului. Pilat se înspăimântă și ceru să-și dea un termen de 14 zile ca să aștepte pe acel doftor. Intre acestea Volusian întâlnind pe Veronica întrebă, unde ar pute găsi pe Isus Christos?

»Ah, răspunse Veronica, întrebă despre Domnul și Dumnezeu meu, el a fost vândut din pizmă și osândit la moarte de Pilat, îl răstigniră pe cruce. Auzind aceasta, Volusian se întristă și zise femeii: Ce rău îmi pare, că nu pot împlini ordinul împăratului! Ear' Veronica răspunse: »Pe când Domnul străbătea Iudeia propovăduind Evangalia, eu neputând să mă bucur totdeauna de a-l vedea de față, am voit să pun a-l zugrăvi chipul, că dacă nu îl voi mai pute vedea să mă mângăiu cel puțin privind chipul său. Deci luând o pânză și plecând la

femeie, care a venit cu mine. De vei privi chipul acesta cu credință, te vei tămădui îndată și vei fi sănătos. Auzind aceasta Cesar, porunci să-și aducă chipul așternând în oale și păături de mătasă. Cum își îndreptă ochii la el se făcu sănătos cum fusese înainte.

Convocare.

Despărțământul »Carei-Eriu« aparținător »Reuniunii învățătorilor greco-catolici de pe teritoriul archidiaconatului părților sătmărene ingremiat în dieceza gr. oat. Orădană« își va ține adunarea de primăvară la 22 Aprilie st. n. 1903, — adică Mercuri, după Sf. Paști, — în școala română greco-catolică din Portelec.

DIN VENETIA.

nului. Acestor icoane li-s'a dat numele de icoane nefăcute de mâni, între care se numără și cea trimisă de Mântuitorul lui Avgar, regele Edesei.

Tradiția bisericii vorbește despre aceste icoane cu mult înainte de a se ivi legenda despre chipul lui Isus descoperit de Lentul, proconsul roman.

În considerația acestei tradiții vechi, dăm azi, după »Legende Dorée« câteva amănunte despre Veronica.

Tiberiu împăratul Romei, pe timpul căruia fu răstignit Isus, suferea de o boală grea. El fu înștiințat, că la Ierusalim trăiește un doftor, care vindece tot felul de boale numai cu cuvântul. Încă nimeni nu știa, că Iudeii și Pilat îl răstigniseră. Atunci Tiberiu chemă pe Volusian, unul din sfetnicii săi de taină, și-și zise: »De grab treci marea și spune lui Pilat să-ți trimită pe acel doftor ca să mă vindece. «Volusian ajunse la Ie-

rugrav, m'am întâlnit cu Domnul și El m'a întrebat unde mă duc? Atunci i am povestit ce mă gândeam să fac, ear' El cerându-mi pânza și-a șters cu ea cinstita față și mi-a dat o înspoi cu chipul său întipărit pe ea. Dacă stăpânul tău ar privi cu evlavie chipul acesta, îndată se va învrednici a se face eară și sănătos. Auzind aceasta Volusian întrebă: »Unde ași pute găsi chipul Lui? Voiu da pentru el ori-cât aur și argint. Nu-mi trebuie aur, îi răspunse Veronica, să aibă numai credință sinceră și eu însuși voiu merge cu tine și voiu arăta chipul acesta lui Cesar, ear' după aceea să voiu întoarce în țeara mea. Atunci Volusian plecă la Roma cu Veronica și înfățișându-se la împărat îi zise: Isus, pe care atât ai dorit să-ți vezi, a fost osândit la moarte de Pilat și de Iudei, care din pizmă l-au pironit pe cruce. Dar' îți aduc chipul lui Isus, găsit la o

La această adunare sînt invitați cu toată stima membrii ordinari și ajutoarii: on. domni preoți și toți binevoitorii și spriginitorii învățământului popular.

Din Venetia.

— Vezi ilustrațiunea. —

Cine n'a auzit de frumoasa Venetia (Italia), acest oraș ca din poveste răsunând din undele mării? Și oăți din bătrâni noștri n'au fost, pe timpul războaielor cu Italienii, acolo, minunându-se de acel oraș, unde stradele lipsesc și oamenii umblă în luntrii, numite gondole? Icoana noastră de astăzi ne înfățișează o stradă din Venetia, în față cu o gondolă.

Puterea predicii.

De lângă cetatea lui Gel, 31 Martie 1908.

Predică și-nvață, nici-când nu-nceta,
Trîmbiță se fie, bunule părinte, dulce vocea ta;
Și dacă dintr'o sută unu-ai câștigat,
De-ai tîi mai mari nu, de Cel din cer da,
fi-vei premiat.

Nu cugetați iubiți cetitori, că prin aceste stichuri voiesc eu, un om bătrîn, apăsător de sarcina celor 65 de ani ai vârstei mele și de cei 45 ai serviciului meu greu în biserică și școală, să dau sfaturi și îndrumări cuiva, căci despre o parte bunii noștri preoți români astăzi nu se mai pot asemăna cu cei din vechime, despre cari se zice, că serveau în potire de lemn, pe când ei erau de aur, de oare-ce astăzi mai peste tot locul sînt și potirele și preoții de aur, și unde azi mai sînt în biserică potire de lemn, de bună seamă acolo și preotul e de lemn. Tot așa stăm și cu învățătorii noștri, precum și cu celelalte fețe bisericesti, de altă parte pentru-că și unii și alții își pricipesc datorințele înaltei chemări; și dacă și le-ar și împlini, atât unii, cât și alții, barem în parte, atunci starea poporului român în toată privința ar înflori, și legea noastră străbună și bis. română nu ar fi pe ici pe colea cum e în unele părți și în jurul nostru, părăsită de credincioșii români, cari din pricină, că unii preoți de-ai noștri în un respect sau altul își uită de înalta lor chemare, se rătăcesc mestecându-se cu cei din ceata rătăciților porecliți de ei înșiși: pocăiți sau mai bine prăpădiți.

Așa e; noi toți cei chemați știm ce să facem; dar' nu toți facem ceea ce știm; și cât facem, nu facem așa cât să miște și pătrunză inimile celor ce ne ascultă; răsplata materială însă o așteptăm bună și la moment căci ne place a zice: »Vrednic este lucrătorul de plata sa«; și earăși: »cel-ce slujește altarului, dela altar să trăiască«.

În purtarea noastră însă, nu observăm și zisa sf. scripturi: »Așa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzînd faptele voastre să preamărească pe tatăl ceresc«.

Purecele.

Din legendele, datinele și credințele Românilor despre insecte.

După-ce Dumnezeu a făcut lumea și a așezat în ea tot felul de oameni și de animale, odată 'i-a venit un ponoslu, oă mai multe animale au purtare rea. Dumnezeu, ca cel mai cuminte decăt toți oamenii oăți erau pe atunci pe acest pământ plin de păcate, 'și-a luat cârja și haid rîzîmîndu-se în ea, oăci doar' și pe vremea aceea tocmăi așa de bătrîn era ca și acum, se duse pînă la cel cu ponoslu. Găsîndu-'l, îl întrebă oă ce jalbă are? Ponoslașul fără multă codire, oă doar' ar sta în fața lui Dumnezeu, li spune verde frumos, oă are un vecin mare și puternic, și ne'ntrecut în frumoseță. Acesta încrezut în tîria și frumoseța lui, nu are stare nici pînă ai păși un pas, sau ai înghiși o imbucătură, fără tot sare și joacă de dimineața pînă seara și de seara pînă dimineața, așa oă nu-'i

Și cînd astfel lucrăm, și așa trebuie să lucrăm, atunci blîndul și bunul popor ascultă glasul păstorilor sei sufletești cu încredere, atunci e gata a face ori-ce jertfe pentru biserică, școală și pentru preoți și învățători.

Spre a vă convinge, iubiți cetitori, despre adevărul celor atinse pînă aci vă atrag atențiunea asupra unui bun exemplu demn de urmat, ce ni-'l dau preoții gr.-cat. din Cluj, unde în toate Duminecile din postul mare după vechie se țin în biserică predici și învățături frumoase pentru servitori și servitoare și alții, cari numai în orele de după ameazi pot veni la biserică. În cea dintîiu Duminecă au participat mai puțini, în a doua și a treia biserică era îndesuită de tineret: servitori, sodali și alți creștini români. Cooperatorul gr.-cat. în o frumoasă predică dezvoltă tema: »Cum să se facă adevărata mărturisire a păcatelor« și aceasta prin parabola: »Fiul cel rătăcit«. Predarea o făcu cu multă căldură, înțelepciune și tactică oratorică, încât mulțimea ascultătorilor sei impresionată în suflet și inimă, erupse în plîsete și suspinuri de durere ștergîndu-'și ochii scâlțați în lacrimi. Atât popor numai pe la sf. Paști, la însurat, se vede în bisericuța noastră.

E drept, că atât paroch-protopopul gr.-cat. cât și cooperatorul seu sînt bărbați pe tîlpi, înzestrați cu științele cele mai frumoase, amîndoi predicatori eminenți, pentru-că la noi se predică în toate Duminecile și sîrbătorile de preste an; apoi știm că »deprinderea face pe măiestrul«. Dorim ca D-zeu se-'i țină în mijlocul nostru, ca să ne poată conduce ca cu puteri unite să ne putem ridica o biserică nouă corespunzătoare numărului credincioșilor precum și o școală fără care nu mai putem fi mult timp. »Apoi de, le e ușor preoților din Cluj, că au venituri grase și plăți bune«, vor zice cei din provincie. Așa ar trebui să fie, însă în faptă nu e așa, și de unde? Din salare? Aceste sînt mai puține decăt ale oficialilor inferiori de pe la dirigătorii și de pe la bănci. Din stolarie? Cine cetește regulat foile maghiare locale din Cluj, își va aduce

modru, ca să o ducă multă vreme în pace și liniște. D-zeu pentru-ca să fie mai convins despre starea lucrului, nu făcu altceva fără oeru ca să-'l lase în cortel peste noapte.

Oă se culcară cu toții, care la locul lui, și își rîzîmă și Dumnezeu oapul pe un mușoiu presărat cu frunze moi și flori miroitoare, auzi numai un șgomot de gîndeai oă merge carul oel de foc, așa larmă făcea vecinul, oăruia nu numai oă nu-'i sta picioarele nici un pic, fără numai se chiuia de suna locul.

Văzînd D-zeu, oă nu-'i modru de odihnă, își luă rămas bun și se cam mai duse, spuindu-'i ponositorului, oă dimineață li va chema »de față«. Așa și făcu, Cînd se revărsa de ziuă, numai decăt o slugă veni oă să le dee de știre, că Dumnezeu li chiamă de față.

Înfățișîndu-se fără multă vorbă, D-zeu li spuse oăruiașului, oă nici mai mult nici mai puțin, fără să se mute de unde li era loc. Acela însă nu se învoi

aminte ce scriau aceste despre preoți, gr.-cat. din Cluj în anii trecuți, că ei fac cele mai multe funcțiuni pe la spital, casa săracilor, institutul smintîților, precum și catechisările pe la diferitele școli din loc toate gratuite recoman-dîndu-'i spre a-'i imita și ceialalți preoți din loc în respectul acesta. Primesc dela Blaj, din fundațiunea fericitului episcop Bob, parochul 60 fl., capel. 40 fl. și cantorul 25 fl. Apoi fericitul Bob nu a mai avut altul următor, care să se îngrijească de ameliorarea acestora și dacă cutează a cere ceva ajutoare, li-se răspunde: »Nu avem de unde«. Datorințele însă li-se impun cu grămada din an în an. E fapt, că acestia nu prestează funcțiuni numai parochienilor din Cluj, ci tuturor, cari mor în amintite instituite, precum și altor credincioși gr.-cat. le împărțesc sf. Taine, pr. studenților etc. etc.

Am cugetat întru mine de multe ori:

»Ce bine ar fi, cînd Blajul s'ar îngrijii de crearea unui fond pentru scopul de a trimite pe atari preoți buni predicatori din cînd în cînd prin acele colțuri și ținuturi ale provinciei metropolitane, pe unde se ivesc rătăciți pentru-ca să-'i lumineze«. Oare dacă nu sînt atari fonduri, face-se-vor?

Ating și acea împrejurare îmbucurătoare, că cînt ține postul mare și și peste an la biserică din Cluj, se mărturisesc în toate zilele cu sutele, nu numai credincioși din Cluj, ci de prin toate satele din jurul Clujului.

Deci iubiților noștri preoți români, vă mai zic odată stichurile de mai sus:

Predică și-nvață, nici-când nu-nceta,
Trîmbiță se fie, bunule părinte, dulce vocea ta;
Și dacă dintr'o sută unu-ai câștigat,
De-ai tîi prepuși nu, de Cel din cer da, fi-vei premiat.
Pătitul.

Reuniunea de înmormîntare a învățătorilor.

Despre proiectata reuniune de înmormîntare a învățătorilor din archidieceza noastră gr.-cat. oțim următoarele în »Foia școlastică« din Blaj:

Cu multă plăcere și mîngăiere am oțit în nr. 3 și 4 ai »Foil școlastice« proiectul de statute pentru înființarea

spuindu-'i oă acolo s'a născut și acolo trebuie să și trăiască. Auzîndu-'i D-zeu răspunsul, și văzîndu-'i obrăsnicia, nu făcu altceva, fără luîndu-'l de o mînă îl asvirli de sări mai de o postă. Apoi uitîndu-se după el, oă cum se duce sărînd, zise: »Pe cînt ai fost de frumos și de sdravîn, pe atînt de amărît și de negru să fi — stare să n'ai, fără sărînd din un loc în altul, ziua și noaptea, să ai de pismaș pe vecinul tîu, oăruia hodină nu 'i-ai dat nici ziua nici noaptea. Despre neodîhnitul acela se crede că ar fi purecel de azi. (Fărăgău).

Credințe:

De vrei să nu te mînce purecii peste an, în ziua de Anul Nou samînă grău pe dinaintea oășii. (Eroca).

De vrei, oă să nu ai pureci în oasă, mătură în ziua de Anul-Nou oasă cu busuio. (Fărăgău).

unei reuniuni de înmormântare și ajutorare pentru învătătorii din archidieceasa noastră de Alba-Iulia și Făgăraș. Domnul redactor al Foii noastre a binevoit a publica acest proiect de statut cu scopul, ca să se discute chestiunea aceasta importantă, până la adunarea generală, când apoi proiectul de statut să fie primit.

Intr'adevăr multă laudă și recunoștință datorim inițiatorilor, cari pe lângă ea prin aceasta reuniune voiesc să ajutoreze familia învătătorilor întru suportarea speselor înmormântării, totodată au intențiunea nobilă de a crea din o parte a venitelor reuniunii un fond stabil de ajutorare pentru văduvele și orfanii minoreni ai membrilor reuniunii.

Proverbul zice: „Ajută-te întru și Dumnezeu încă te va ajuta”. Așa este, căci după ce toate corporațiunile se întrunesc în reuniuni, pentru ca să se ajutoreze împrumutat, nici noi învătătorii români nu mai putem sta cu mâinile în sir, când e vorbă de viitorul nostru și al familiilor noastre.

Mulți dintre colegi vor zice, că venitele noastre sunt atât de modeste, încât nu ne mai ajung mijloacele, ca să mai înființăm și susținem și o astfel de reuniune. Acestora le răspund, că dacă am fi mai bine situați materialmente, nici n'am avea lipsă de aceasta reuniune; dar' tocmai împrumutarea, că suntem săraci, ne silește a ne asocia. Prin asociere multe se pot ajunge. După poetul laureat: „Unde 'i unul nu 'i putere, unde 's doi, puterea crește” așa și noi însoțindu ne mai mulți, ba după proiectul publicat toți membrii reuniunii învătătoresci, între cari numărăm și pe membrii onorari fondatori și ajutători, atunci putem forma o însoțire puternică, care, pe lângă aceea, că va ajutama pe următorii noștri la suportarea speselor de înmormântare, ne va ridica și autoritatea corpului învătătoresc archidieceșan.

Sau nu ved oei ce nu cred în puterea noastră, că din propriile noastre mijloace am creat înainte cu 6 ani o reuniune archidieceșană care după raportul general publicat în 22 al foii noastre, posedă cu finea anului expirat un capital de ocr. 5161.44? Un capital

destul de frumos în raport cu starea noastră miseră. Pe lângă aceasta am înființat și susținem o foaie de specialitate unică azi în toată Ungaria.

Toate reuniunile de înmormântare înființate de Români și pentru ei, prosperează în mod îmbucurător. Așa vedem între cele mai vechi, cea din Deva, Orăștie, între cele mai recente cea din Sibiu, cum și altele. Toate au ajuns pe lângă o administrare corectă la capitale considerabile. Reuniunile aceste sânt generale, ca membru se poate înscrie ori-cine. Inițiatorii reuniunii proiectate încă au în vedere în special ajutorarea familiilor învătătorilor din archidieceșă, deci banii adunați vor forma exclusiv averea noastră a învătătorilor.

De laudat este intențiunea inițiatorilor, îndeosebi dispozițiunile §-lui 10, unde se vorbește despre înființarea unui fond pentru ajutorarea văduvelor și orfanilor învătătorilor. E drept, că văduvele primesc pensii din fondul regnicolar, dar' aceea este atât de neînsemnată, încât cele rămase cu mai mulți orfani nu sânt în stare a 'i crește; apoi având noi fond propriu al nostru, noi vom dispune de creșterea orfanilor de învătători, dându-le ajutorul recerut ca să învețe în instit. tele noastre și să se califice pentru cariere, de cari avem noi lipsă, și nu vor mai dispune alții de soarta lor.

Vă rog, domnule Redactor, să binevoiți a publica în interesul cauzei părerea mea, rugând și pe alți colegi, să facă asemenea, dând prin aceasta comitetului central material recerut, ca la adunarea generală proxima să poată prezenta o propunere concretă referitoare la reuniunea de înmormântare a învătătorilor din archidieceasa de Alba-Iulia și Făgăraș.

Reghinul.

CAMĂTA.

Multe rane a găsit creștinismul în lume la ivirea sa și între ranele, care rodeau adânc, era și camăta; de aceea să nu ne surprindă feluritele legiuri, ce s'au întocmit în contra ei. Camăta a fost oprită de codurile bisericesti ca ceva imoral, și care nu era

potrivită cu principiile și învățăturile religiei creștine: „Argintul seu cu camătă nu a dat și daruri, pentru a apăsa pe cel nevinovat, nu a primit” zice sf. scriptură; ear' în a doua lege stă scris: „Să nu împrumuți cu dobândă fratelui și aproapelui tău”

Codurile noastre bisericesti conțin sentințe foarte aspre contra cămătăriei. Așa, bună-oară, Pravila bisericască zice: „Mireanul, de va vrè să ia camătă dela fratele seu, acela să se afurisească și să se lipsească și de D-zeeasca precestanie până se va părăsi: atunci să se ierte și să se primească la biserică” (aliniatul 4 glava 86 din «Indreptarea legii».)

Legea e mai riguroasă pentru preoți; aliniatele 1 și 3, din aceeași glavă, sună: „Preotul, de va împrumuta pe vre-un om cu niscai bani și va lua camătă: acela sau să se părăsească sau să fie oprit de preoție (alin. 1).

„Călugărul sau călugărița de va lua camătă, acela să fie întru anatema până-ce se vor părăsi de acel lucru rău și viclean (alin. 3).

Același principiu îl stabilește glava 44: „Preotul, care împrumută și ia camătă, sau să părăsească, sau să 'i-se ia darul” (pag. 235).

Și tilcul glavei ne spune: „Cine cere milă sau ia dela altul bani de dă în camătă, sau ia mită, făcând acestea, sau să părăsească, sau să 'i-se ia darul”.

Motivul acestei propteli se află espus în §. 10 al pravilei dela Govora (pag. 10), care declară: „Preotul negustoriu sau camatnic, ce va vrè să 'și înmulțească argintul lui, să se lase de sf. liturgie; pentru-ce iaste împreunat minciunilor și asupriuni, și mai mare e neguțatoria decât curvia, de se va lăsa de unele ca acelea iară să se preoțească, iară de nu, acela să fie scos”.

Asemenea glava 17 din «canoanele săborului dela Nicea» (pag. 241) și gl. 10 din «Sfintul și a toată lumea săbor 5, 6» (pag. 300) zice: „...Preotul sau Diaconul, cari vor lua camătă: de nu se vor părăsi să li-se ia darul”.

Cu toate acestea poate veni un moment, când preotul ține să ajute pe cineva cu bani, glava 17 din «canoanele

Pureci mulți înseamnă sărăcie.
(Chiciud).

Purecii s'au făcut mai întâiu pe sumanul dracului, și de aceea 's negri.
(Săcal).

Cine are pureci mulți, e dușmanul dracului, căci 'i-a furat averea.
(Seplac).

De ai omorât pureci mulți, D zeu îți este cel mai mare prieten.
(Teaga).

Când omori un purece zi: „Pei sătană”, că moare un drac.
(Săcal).

Purecele e calul dracului.
(Seroșel l. Bistrița).

Purecele e armăsarul, pe care a călărit sătana când s'a bătut cu D zeu.
(Bistrița).

O sută de capuri de purece în ață de vei înșira, nu vei ave nici un purec la casă.
(Fărăgău).

Purecele s'a făcut din stăvarii satanei.
(Milașul mare).

Când te pișcă purecele în biserică ai să suferi rușine.
(Reghinul-mag).

Când te pișcă purecele în față, e semn, că te așteaptă o supărare.
(Felfaléu).

Când te pișcă purecii, are să ploaie.
(Fărăgău).

Purecele e cal alungat din stava diavolului.
(Bistrița).

Purecele e făcut din lacrimile satanei,
(Bileag).

Cine are pureci mai mulți, pe acela îl iubește dracul mai mult
(Nușfaléu).

De vreal să scapi de dracul, omoară toți purecii din casă
(Boginou).

Oulese de Teodor A. Bogdan,
inv. în Bistrița.

Moara de pe tău.

De N. R. Păunaș.
(Urmare).

Și zice-să, că la o pipă de tăbac în depărtare de moară curgea o vale copătită în riul pomenit, înpeștrându-și cu părăiașele ce se resfirau și earăși împreunau matca sa nășipoasă și răsleață. Pe celalalt liman al văii se lasă vederii un săticel cu bordeiele și casele lui țărănești pitite între pomi. În desul săticelului se ridică o dilmă hărăzită din strămoși răpaosului de veci, ear' sub subsuoară colinei cu cimiterul

«sfinților părinți dela Carthagena» prescrie dar', că: Cliricul, carele va fi dat cuiva împrumut bani sau altceva, acela nu trebuie să ia mai mult cât a dat, ci numai ce a dat» (pag. 277).

1902, Decembrie 21.

Diaconul C. Gibescu — Caracal.

PARTEA ECONOMICĂ.

Luțerna.

(Urmare și fine).

Atât ca nutreț verde, cât și ca de cel uscat, luțerna trebuie cosită numai atunci, când începe a înflori. Ca nutreț verde nu e bine a se cosi până-când încă e roauă sau că are altă umezeală din ploaie pe ea, de oare-ce în asemenea casuri odată se înăcrește. Luțerna trebuie cosită deci numai atunci când e pe deplin svântată.

La început, până când se dedau vitele cu nutrețul de luțernă, trebuie dată în porțiuni mai mici și amestecată cu paie, de oare-ce numai de luțernă goală se prea umflă vitele, așa că dacă mîncă de tot multă pot chiar să se crepe. În asemenea casuri, dacă economul prinde de veste mai de timpuriu, le poate scăpa foarte ușor, legându-le adecă un lemn în gură, ca să stea cu ea căscată și apoi preumblându-le cât mai în grabă până când încep a se desumfla.

Luțerna uscată încă poate să producă o umflătură grabnică, cu deosebire atunci, dacă vitele se adapă îndată după mîncare. Peste tot la nutrețurile vitelor cu luțernă și trifoiu trebuie să se țină rînd și regulă, căci la din contră economul neprevăzător odată se poate trezi cu oare-care daună însemnată în acelea.

La uscatul luțernei, economul trebuie să fie cu deosebită băgare de samă la acea împrejurare, ca să nu se întoarcă și strîngă când e prea cald, de oare-ce atunci se prea scutură foițele de pe cotoare și acestea rămân goale. Mai bine este dacă se poate întoarce

erau așezate curțile unui bogătan îngrădite cu ziduri vechi și negre. Pe cestalalt mal însă se lungea câmpia până după moara pomenită, pe când spre soare răsare se înălțau măiestros păduri vechi și umbroase, întinzindu-se până în poalele munților.

Sub poalele pădurei acesteia, mulți haiduci se mai adăpostiră, Doamne, căci era vorba bătrînilor: mai bine haiduc decât sluga Ungurilor, cari te sîlesc a te înfrînge cu slugile împăratului și cu neamul nostru românesc. Obliciseră bătrîni din semnele cerului, că foc și sabie are să se năpustiască asupra cătunelor, asupra țării, ear' un om fugărit de stăpînirea ungurească, pripășit prin săticele, vestise vorba surprinsă din gura unui Neamț, că Ungurii vreau să facă resmeliță să se răscolească cu mic cu mare împotriva împăratului și a Românilor. Drumul ce leagă țeară cu țeară făcea un mare ocol, dînd cu încovoială până sub pădure, și încovoiindu-se

și strînge tot de cătră seară sau dimineața, până-când încă nu s'a dus de tot roaua de pe ea. A strînge luțerna cu rouă prea multă pe ea, eară nu e de recomandat, de oare-ce atunci se poate mucezi sau strica. Economii aceia, cari au anumite capre de lemn pe luțerniști, se pot ajuta mai bine cu privire la uscatul luțernei.

Fînul de luțernă e mai bine, dacă se poate așeza sub anumite șoproane acoperite, de oare-ce în clăi sau șire, cum e cam mare în paiu, se poate strica de ploi, cari intră ușor prin ea. Dacă nu avem șoproane și suntem siliți să o așezăm în liber, atunci se recomandă, ca vîrfurile clăilor sau al șirelor să-l facem cu niște fîn mai mărunț, prin care să nu poată pătrunde apa.

Sămînța de luțernă trebuie aleasă din anul al treilea de sămînătură, din a doua cositură, care se lasă până când s'au înegrit florile, ear' sămînța și-a căpătat culoarea galbină. A alege sămînța din niște sămînături mai vechi nu e cu scop, de oare-ce acelea de regulă mai conțin și alte sămînțe de buruieni și alte gozuri.

Dușmanul cel mai neîmpăcat al luțernei este tortoțelului, care-și înfige rădăcinile în trunchiul ei și apoi îi sugă tot sucul până-ce se uscă și piere de tot. Pentru a scăpa luțerna de tortoțel, nu există până acum alt mijloc, decît a arde cu paie locul atăcat, s'au de a-l ara pe timp de secetă și a-l lăsa așa câte-va luni până-ce se uscă de tot rădăcinile lui și apoi a-l sămîna din nou.

După-ce luțerna începe a se rări, locul ei se ară și se seamănă cu oare-care sămînătură de toamna sau de primăvară. Ea curăță și îngrășă bine pămîntul, în care a fost cultivată. De aceea n'ar trebui să lipsească dintre sămînăturile nici unui econom, fie și în măsură mai mică prin grădini sau ici-colea prin câmpurile oprite, de oare-ce ea dă un bun nutreț verde nu numai pentru vitele mai mari, ci chiar și pentru porci, cari se îngrășă de ea, ca și de bucate.

Dacă și economii noștri vor începe a cultiva mai cu deadinsul aceasta

da pe la moară. Morariul însă și ai sei nu aveau lipsă să facă ocolul acela, ei tăind luncile de-adreptul apucă cătră săticele.

Trecuse multă vreme la mijloc mai un an de când cu îndrăzneala fetii. Morariul și nevasta lui uitaseră de grijă și frica, în care îi băgase fata cu îndrăzneala ei. Intr'o seară, era pela prășitul cucuruzelor (tuleilor), se întemplă că la moară să fie ear' câți să nu-i poți număra. Se minunase chiar și morarul vîzînd atîta obște, ce nici odată nu s'a mai pomenit. Pe semne vestea de vrerea Ungurilor străbătîndu-și tinuturile ca fulgerul. Venise mulțime cu bucate spre a le schimba în făină ca la rău să se poată refugia și pitula sub poalele marelui împărat, ale codrului. Oameni așezați grupuri, grupuri, își povestiau necazurile lor; se bucurau de auria lanurilor, cu ale căror valuri nevinovate drăgălaș se joacă vîntul, se înspăimîntau și intristau la gînd

plantă de nutreț, pe care o cultivă astăzi toți economii, cari poartă o economie mai înțeleaptă sau mai cu cap cum se mai zice: atunci îi asigurăm, că primăvara nu se vor mai plînge ca până acum pentru lipsă de nutreț, de oare-ce luțerna le poate da nutrețul verde de lipsă chiar atunci, când alte ierburi abia încep a vegeta.

Ioan Georgescu.

Indemn să ne fie.

Cît de trebuincioase sînt însoțirile «Raiffeisen» și ce folos mare aduc ele vedem și din aceea, că toți viitorii de bine ai poporului ne sfătuiesc să ne alcătuim însoțiri de acestea. Chiar împărații și regii ne îndeamnă la aceasta.

Zilele trecute a vorbit Regele României Carol I. cătră deputații din București următoarele cuvinte:

»Cu drept cuvînt priviți băncile sătești ca o instituțiune (lucru) binefăcătoare; sînt încredințat că ele vor fi într'adevăr de mare ajutor muncitorilor de pămînt, dacă vor fi purtate cu înțelepciune și încunjurate de un control serios, cum se cade și neîncetat. Ele vor desvolta (ridica) printre săteni spiritul de economie (minte pentru chiverniseală) și de asociațiune (să ție oamenii la un loc) vor fi o pârghie puternică a propășirii și a bunului traiu — ridicînd astfel starea materială (averea) și morală (purtarea bună) a acestor harnici plugari și buni ostași, cărora dragostea mea le este pe deplin asigurată (încredințată).«

Aceste cuvinte pline de dragoste pentru poporul muncitor ale regelui Carol se ne fie pildă și să ascultăm de indemnuri și sfaturi de-acestea.

SFATURI.

Inbunătățirea livezilor trebuie să-l preocupe mult pe ori-ce plugar cu socoteală. În multe livezi vedem o mulțime de buruieni, cari nu sînt bune în nutreț. Ei bine, unde cresc buruieni netrebnice pot crește și erburi bune. Inbunătățirea nu e lucru greu:

dul, că au să vină simbrășii și gloatele păgâne, și o să le năpustiască tot, să le sdrobească, ear' casele să le dea pradă flăcărilor, și ei o să rămână lipiți pămîntului. Ghirișii grofului, adăpostiți prin curte, căci am uitat să vă spun că toți ghirișii grofului, erau la moară, 32 la număr, fiecare cu câte un car plin de bucate nebagînd în seamă vorbele bătrînilor, că o să năpustească Unguri, cu foc și sabie, asupra celorlalte neamuri, făceau glume, păcăleli și ris. Ba își aduseră și o cioară de Țigan, cu diplă, și unii dintre ei săreau hopa țopa prin curte la țirlăitul și scîrțăitul Cioroiului, de se ridică moara în slavă și nu alte.

Deodată liniște; o huruitură de hinteu le amuți strigătele și risetele lor cu tot scîrțăitul Țiganului. Huruitul se apropia și deodată intră în moară groful. Un om înalt, frumos, cu o bărbuță. Ochi blânzi și plini de bunătate, trădători de un suflet bun și vîratec,

unde vedem locuri pleșuge, risipim sēmēnță de erburi bune, le acoperim cu pământ, pe care-l călcăm puțin. Buruienile le scoatem și în locul lor sēmēnăm erburi ca și pe locul pleșug. Lucrând în felul acesta în fie-care an, nu simțim nici oboseală, nici cheltuială, care și așa e foarte mică. Lucrarea aceasta se poate face mai bine primăvara.

Contra vermilor la cai recomandă un econom practic următoarele: 1, flori de soc, uscate și zdrobite bine, pe cari i-le dă să înghită. 2, Cartofi spălați bine, dați pe răzătoare, amestecați cu tărâțe și sare le dăm de trei ori pe zi, câte-o mână bună. 3, Dimineața înainte de mâncare le dăm o mână mică de tabac sfrimit și amestecat cu puține tărâțe. 4, ferbem cartofi și zama o dăm calului să o bea, de două ori pe zi.

Știri economice, comerc., jurid., industr.

Dela postă. Direcțiunea de postă și telegraf ne trimite un apel către public cu privire la adresele de pe scrisori. În acest apel publicul este invitat a scrie numele localităților fără nici un sufix. Așa de exemplu Tura, Vaja, Röd, Bät, Topolya Horny etc. se nu se scrie cu sufixe: Turán, Vaján etc., de oare-ce prin sufixarea aceasta se produc alte nume de localități, al caror ridicul este identic cu forma sufixală a celor dintău. Publicăm și noi acest apel, deși el este adresat publicului, care scrie adresele pe unguște, care fiind limbă aglutinatoare, în loc de propoziția în, pune sufixele cu pricina la coada numerilor de localități.

Dela băncile noastre. »Cassa de păstrare în Mercurea«. Profit net cor. 9411.05, rezervele cor. 16.199.—, dep. spre fruct. cor. 310.819.—.

»Chiorana«, în Șomcuta-mare. Profit net cor. 8537.92, capital social cor. 100.000.— dep. spre fruct. cor. 45.770.—.

»Murășana«, în Reghin. Capitalul soc. cor. 200.000.—, rezervele cor. 48.760.—, dep. spre fruct. cor. 335.123.—, profitul net cor. 17.757.—.

care te îndulcește. Pălăria cam țuguită, haine de rînd, neîngâmfate, din cari n'ai pute oblici că e grof. Se abătuse pe la moară, știind că va fi obște multă; pe de altă parte îi plăcea să asculte vorbele țeranului român, căci zice-se în taină că și tată-seu ar fi fost Român, dar' papistaș, și cu vremea s'ar fi făcut cu fața ungușcă, gândul și inima însă tot românești au rămas. Și precum ve spun îi plăcea să asculte la obștea muncitoare de glăe, să înțeleagă unde îl doare și apoi după puțină să-l ajute, să-i vindece rana.

Smerită se dete țărănimea la o parte făcând »Domnului măriei sale« loc, groful însă — după-ce se așeză pe un scaun — îi rugă cu vorbe blânde și dulci să vorbească mai departe, să încopcieze vorba unde au lăsat-o — se nu se sfiască — să vorbească de-ale necazului — că poate nu de geaba va fi vorba lor. Obștea auzind vorbe de acestea — cunoscându-i inima lui

»Pădureana«, în Liget. Profit net cor. 714.23, dep. spre fruct. cor. 18.669.

»Poporul«, în Lugoj. Profit net cor. 15.596.—, dep. spre fruct. cor. 273.865.—.

»Timișana«, în Timișoara. Fondul de rezervă cor. 81.215.—, dep. spre fructif. cor. 1,156,687.—, fondul de pensiune cor. 18.776.—, profitul net cor. 30 779 93.

»Victoria«, în Arad. Profit net cor. 105.728.—, rezervele cor. 335 013.—, fondul de pens. cor. 58.881.—, dep. spre fruct. cor. 3,575.002.—.

Aur. În Arad s'a înființat o societate, ca să spele aurul din nășipul Murășului. Incercările făcute până acuma au avut un rezultat așa de bun, încât spălarea sistematică de aur în alvia Murășului se va începe încurând. Și până acuma s'a aflat prav de aur în nășipul Murășului.

Congresul internațional de agricultură dela Roma. Ședințele congresului internațional de agricultură vor ține 4 zile, având a începe în ziua de 26 Aprilie st. v.

Se va face apoi o excursiune care va dura 20 de zile

Esposiția cercuală pentru lucrări executate de calfe și ucenici aflători pe teritorul camerei comerciale și industriale din Brașov, s'n deschis zilele trecute în edificiul Societății industriale sășești. După-ce președintele camerei Fabritius salută publicul, secretarul Thomas espune istoricul esposiției. Prezenți erau comitele suprem, vice-comitele, primarul orașului, reprezentanți ai diferitelor corporațiuni industriale, etc. Esposiția a fost foarte succesă

FELURIMI.

Pardoseala cea mai nouă. După pardoseala de lemn, un American a inventat acum cea de iarbă, folosită în mai multe orașe din Statele-Unite. Iarba întrebuințată este culeasă din livezile sêrate. Cu gudron și cu rășină se formează o cocă, care se comprimă și se tae în formă de lespezi.

Se spune că aceasta nouă pardoseală e elastică și nu s'ar strica lesne; căldura, ploaia, frigul ar fi fără influență asupra ei.

caldă — închinată către țărănime — nu se sfi și încopciă ear' vorbă de vorbă. Înțelegând groful din povestile obștei — că vestea cu resmelița Ungurilor s'a pripășit și prin cătunele țeranilor — vîzînd teama lor că o să rămână lipiți glăei, îi îmbărbăta, se nu se înfricoșeze, să prinză la inimă, că se poată lucra, cum au lucrat și până acum, ca lucrul câmpului să nu tinjească, le mulcomi frica și supărarea făgăduindu-le, de 'și-or vedē de-ale câmpului, ocrotirea și ajutorul lui.

Și oamenii cu inima mai îndulcită — cu sufletul mai liniștit, se luară ear' la vorbă, despre întemplate și neîntemplate, știți d-voastră ca la moară. Și din vorbă în vorbă eată ca se pomeniră în gură cu feciorul bogătanului din săticelul pomenit, pe care tocmai în ziua aceea l-au îngropat. »Pedeapsa lui D-zeu, ziceau ei, căci Domnul nu bate cu bâta nici cu palma! Bogătanul, cu toți ai sei, era prea fără frica

Ochi de sticlă. Germania și Elveția sînt două țeri unde se produce în cantitate mare acest articol de comeriu.

Anul trecut, după cum afirmă unele ziare, s'a fabricat numărul rotund de două milioane cinci sute de mii de ochi de sticlă. Mulți orbi!

*

Cum s'au născut cifrele arabe? Cifrele, de cari ne folosim astăzi, sînt luate dela Arabi. Un Frances s'a ocupat cu modul, cum s'au format aceste cifre. După părerea lui cifrele arabe s'au format din mai multe linii simple. Fiecare din aceste linii numără 1. Tot așa s'au format și numerii romani cu deosebirea, că la numerii romani gruparea singuraticelor linii e mult mai simplă decât la numerii arabi. Eată forma originală a cifrelor arabe:

1	2	3	4	5	6	7	8	9

Scriind repede s'au contopit laolaltă singuraticile linii, colțurile s'au rotunzit și cifrele arabe de astăzi au fost gata.

—><—

RÎS.

Nenea Gligor Țintea din Purcăreni venise la țîrg cu carul cu boi — vezi Doamne — să mai cumpere câte ceva și el, cum e data la oameni.

Cea fi cumpărat nu știu, dar' la rachiu a dat din greu pe gâtlej la vale și beat turtă a luat-o spre casă culcat în carul cu boi.

După o vreme se trezi și căutând buimăcit în juru-i vede, că carul stă în mijlocul drumului, ear' boi ca 'n palmă.

Stă cât stă nenea Gligor studiind filosofic situația și apoi zice în sine, frecându-se la ochi:

— Ori eu mi-s Gligor Țintea și atunci am pierdut o păreche de boi, ori nu mi-s eu Gligor Țintea și atunci am aflat un car!

—><—

lui D-zeu, nu postea, nu ținea la sfântă maica noastră biserică, silea slujile să lucre și sêrbătorile și Duminecile«. Fata morarului se dedea într'un unghiu cu furca la brâu, învîrtind harnică fusul, și ascuțind urechile la vorbele obștei.

(Va urma)

VORBE.

Când mîncă săracul o găină, atunci ori găina trebuie să fi bolnavă, or el bolnav.

*

Câte mii de inimi moartea n'a 'nghețat? Și în câte case dorul n'a intrat?

D. Bolintineanu.

*

Astă haină pămîntească
Sigur praf va deveni; —
Sus în patria cerească
Sufletul va străluci.

Voos.

CRONICĂ

Christos a inviat!

Futuror cetitorilor „Foi Pop.” le doroste

Sărbători fericite

Redactorul.

Procesul Călindarului. În 15 l. c. a fost citat la judele de instrucție d-nul **Victor Lazăr**, redactorul „Foi Poporului” și totodată al „Călindarului Poporului” pe 1903. Dns a primit răspunderea pentru „Credeul Românului” și „Răvașii”, al căror autor este. Dificultată e și biografia lui **Avram Iancu** de profesorul din Iași, d-nul **Butureanu**. Contra cercetării a anunțat recurs la tribunalul din loc.

Părăstas. În 12 Apr. s. c., s'a celebrat în Rășinari un părăstas pentru odichna sufletului regretatului **Dr. D. P. Bircianu**. Părăstasul a fost celebrat de dl asesor cons. **Nic. Ivan**, asistat de preoții locali. Vorbirea comemorativă a ținut o dl asesor cons. **Dr. Elis Cristea**. Au asistat mai mulți inteligenți din Sibiu și o mare mulțime de poporeni din Rășinari.

Promovare. Dl **Eugeniu Ghelner**, fiul vrednicului domn protopop **Ales Ghelner** din Minhiul Gherlei, în 4 Apr. n. a. c. a fost promovat la gradul de **doctor în științele juridice** la universitatea din Cluj. Dl **Ghelner** e dintre tinerii noștri, cari ne îndreptățesc la bune speranțe.

Principele Carol al României bolnav. Micul principe Carol s'a îmbolnăvit. Vestea ne-a întristat mult. Ne mângâie speranța, că va fi numai o îmbolnăvire ușoară, trecătoare. Monitorul oficial publică următorul buletin medical: **A. S. R.** Principele Carol se află suferind de rușoală (pojar). Temperatura 37°8. Pulsul 86. Starea generală satisfăcătoare.

† **Ioan Popea.** Veste întristătoare dăm acum. Marți dimineață, după un morb de două săptămâni, a încetat din viață harnicul fost profesor la gimnaziul român din Brașov, distinsul scriitor și pedagog **Ioan Popea**.

Ioan Popea s'a născut în 1839 în Satulungul-Săcelelor. A studiat la gimnaziul român inferior și la gimnaziul ev. săsesc din Brașov. A absolvat teologia în Sibiu și facultatea teologică-filosofică în Lipsa. A fost profesor la Brașov și de doi ani s'a pensionat. După **Barcianu**, abia am avut altul, care să fi muncit atâta pe terenul pedagogic.

† **Ioan Rusu.** În zorile zilei de 2 Aprilie n. a trecut la viața cea eternă **Ioan Rusu**, medic comunal în Brad, casar la „Orșana”, membru al „Asociațiunii pentru literatura română și cultura poporului român”, al „Societății pentru crearea unui fond de teatru român” etc., lăsând în profund doliu pe neconsolabila și credincioasa sa soție **Ecaterina Rusu** născ. **Puticiu**.

Ioan Rusu a fost toată viața sa un fiu devotat al neamului său.

Soldatul român în războiu. M. Sa Regele Carol al României a inspectat zilele trecute școala militară de infanterie și cavalerie din București, cu care ocaziune a pus elevilor mai multe întrebări din diferite obiecte. Întrebând pe un elev despre rolul șanțurilor în războiu, răspunsul primit nu a fost destul de precis, de aceea M. Sa l'a completat, spunând în fața tuturor elevilor că: „Șanțurile n'au servit niciodată Românilor ca loc de tulpire din cauza frigului, ci numai ca adăpost rațional; pentru-că soldatul român nu știe ce este frica în războiu...”

Pentru Românii din America (Pittsburg) au mai încurs următoarele: dl **Vasile E. Moldovan**, red. la „Tribuna”, romanele „Meteor” și „Dumănie”, dl **Dumitru Pop** din Drighiu (Sălagiu) 4 opuri, d-nii **Nicolae Cârstea**, **Ioan Lazăr**, **Sabin Jula**, **Lazăr Chirilă**, preparanți în Sibiu, cântece pe note.

Colonisările în Bănat. E cunoscut cetitorilor noștri, că guvernul a adus și-n Ardeal și duce și-n Bănat țărani maghiari, cărora le dă pământuri. Cu ce dreptate lucră, se vede din cele ce scrie „Drapelul” din Lugoj. În Bănat adică nu e loc de colonizare. Ca să poată înșelă coloniza, guvernul folosește spre acest scop locurile erariale, cari de veacuri le a folosit poporul ca loc de pășune și la cari, ca popor băgătinș, trebuie să aibă drept de întâietate. După ce constată aceasta, numita foaie spune, că în Valea Beghetului și Timișului poporația piere văzând cu ochii și ajunge la disperare. Drept dovadă se referă la următorul fapt: Deunăzi s'a dus dintr'un sat o deputație la comisarul regesc de colonizare, rugându-l să le lase lor pământul ce l-au folosit de sute de ani, căci sunt gata a plăti locul încincit și înzecit. Comisarul însă le a răspuns, că numai Maghiarii pot să capete acel loc. Țăranii desperați au declarat, că sunt gata a se face „Maghiari și papistași”, numai să nu li-se iasă locul de pășune. Mai mult, în disperarea lor, acei bieți Români s'au dus la șeful clubului municipal din Lugoj rugându-l, să le facă rugarea, că ei se fac Maghiari, numai să capete pământ.

Înțelegem disperarea bieților oameni, dar' ca să ajungă până acolo, ca să își lapede lege și limbă nu înțelegem. În orice parte a pământului poate trăi omul harnic, fără ca să fie silit a își lăpeda legea și limba, făcându-se prin aceasta un nemernic, decât care mai ticălos nu poate să fie.

Nu l-au lăsat în America. Din Cioara ni-se scrie, că **Ioan** și **Iacob Mărescu**, apoi 3 înși din Tartaria precum și alți 150 străini ajunși în New York n'au fost lăsați să intre în America, ci au fost trimiși înapoi.

Falsificător de bani ajuns în casa de nebuni. Cunoscutul falsificător de bani **George Pinte**, care a fost prins la Lugoj și escortat la Arad, a fost dat pe mâna medicilor, ca să îl examineze creierii. Medicii au constatat, că **Pinte** suferă de alienație mentală. A fost deosebit din temniță și dus într'o casă de nebuni.

Inveninare cu bureți. Vineri se-dea la masă cu familia sa locuitorul **Geza Săral** din Timișoara. El mâncău supă de bureți. Abia au isprăvit mâncarea și toți s'au bolnăvit greu. A fost chemat imediat un medic, care a constatat inveninare cu bureți. Aplicând imediat medicina necesară medicul a reușit să scape de moarte familia inveninată.

Credință deșartă la Maghiari. Foarte adese-ori citim în foile maghiare batjocuri contra Românilor, despre cari se spune, că sunt un popor de prosti, cari cred în câte boscoane, farmece și alte prostii. E adevărat, că îcî-olea mai sunt și de acestia, dar' de bună seamă nu mai mulți ca la poporul maghiar. Nu de mult s'a dus țeranul **Varjaș** la țergul din Kurd. Acolo s'a îmbătat tun, așa că noaptea l'a lovit guta. Neamurile, cari erau cu el, su vrut să-l ducă acasă să-l înmormânteze. Ajungând carul cu mortul în satul **Iharoz**, i-au leșit 25 de oameni înainte și n'au lăsat neamurile să treacă, pentru-că trecând un mort peste hotar s'ar cauza o nenorocire grozavă. Neamurile au trebuit să se întoarcă ear' la Kurd, de unde su cerut gendarmi. Ajungând cu acestia în satul cu pricina, au fost atacați de femei, copii, bărbați, toți înarmați cu coase, furcoale, topoare etc. Gendarmii au dat foc: 2 țărani au rămas morți pe loc și mulți alții mai mult sau mai puțin răniți.

Esplosiune grozavă în mijlocul Oceanului. Plecase nu de mult corabia franceză „**Bambara**” spre Senegal (în vestul Africii). Era încărcată cu 50 000 chigr. praf de pușcă și 2 lăzi cu dinamită. Pe bord erau 35 matrozi și 6 călători. În apropierea insulelor **Palmarice** nu se știe din ce cauză, dinșmita a explodat. Toți oamenii au perit în valuri. Corabia s'a cufundat. Chiar atunci trecea pe acolo o altă corabie, al cărei căpitan a văzut numai, că din apă ese un sul mare de foc și se aude o detunătură asurzitoare. Nimenea n'a putut explica, ce poate fi. Mulți credeau, că a erupt în mijlocul mării un vulcan. Abia peste mai multe zile s'a constatat tristul adevăr.

Faptele unui nebun. Locuitorul **Pavel Mătăringa** din comuna **Bănia** (Bănya, com. **Orăș-Severin**) a comis într'o singură zi 3 crime sângeroase. În 7 Aprilie n. pe la orele 10 înainte de amiază a ucis cu lovituri de secură pe tatăl său (de 70 ani), și pe mamă-să. După comiterea grozavei crime ucigașul cu secura plină de sânge în mână a plecat la **Bozovici**, ca să se predea de bună voie în mâinile judecătoriei. Pe drum s'a întâlnit cu **Păun Puia**, locuitor în **Bănia**, și soția lui, **Nemernicul** ucigaș l'a ucis și pe **Puia**, apoi a luat-o la fugă și a mers la **Bozovici**, unde a anunțat crimele comise. Se pare, că ucigașul **Pavel Mătăringa** a comis crimele înfloritoare într'un acces de nebunie. În timpul din urmă era continuu în ceartă cu părinții săi.

O bețivă de 5 ani. În orașelul **Oxford** din Anglia murî deunăzi o fetiță de 5 ani în urma unei inveninări grave cu rachiu. Părinții ei nu beuseră niciodată în viața lor bețură spiritoasă. Casul s'a petrecut astfel: Într-o familie își pachetase într'un car toată averea lor și se ducea să se așeze într'un oraș din apropiere. Mama ședează înainte în car, ear' tatăl mergea pe jos pe lângă cai. Îndrăt ședeau în car fetița și băiatul lor. După ce au mers astfel vre-o 12 kilometri, observară părinții, că copiii rideau cu poftă și cântau. Ei nu știau, că copiii au găsit în car o sticlă mare cu rachiu, din care beuseră tot rachiu. Peste câțva timp, spre mirarea părinților, copiii au încetat cu veselie și au căzut în somn adânc. Îi lăsară în pace până ajunseră în oraș. Abia atunci observară părinții, că copiii sunt beți total. Mirosul tare de alcool și sticla goală le-au explicat totul. Medicul chemat a reușit să deștepte pe băiat, fetița însă nu și-a mai venit în fire, ci a murit peste 2 zile, inveninată de rachiu. Și cu toate acestea se mai află părinți, cari în prostia lor imbie copiii cu rachiu!

Preot român în Canada. Archimandritul Eugeniu Ungurean, parohul comunității ortodoxe române »Regina« din Asiniboia (America-de-nord), plecat din Iași în ziua de 8 Martie și din Hamburg în ziua de 13 Martie a sosit zilele trecute în localitate. Membrii comunității au făcut vrednicului prelat primirea cea mai călduroasă și entusiastă. Pentru prima oară dela plecarea lor din țară, membrii comunității vor pute auzi în anul acesta serviciul divin al Învierii Domnului în limba lor maternă.

O priveliște înălțătoare. Ni se scrie: Simțul religios nu e stins la poporul nostru. În Dumineca Floriilor am avut fericitul prilej de-a asculta sfânta slujbă în biserica gr.-or. din Viștea-Inferioară. Multă mângâiere a simțit sufletul meu, când la priceasnă se rînduia mulțimea cea mare de bătrâni și tineri, femei și copii în fața sfântului altar, ca să se împărtășească cu sf. cuminecătură. Nu m'am prea mirat de altminteri, pentru-că acolo propoveduește părintele Nicolae Borzea.

Burul, pe care 'l-au văzut mulți și dintre cetitorii noștri din unele orașe din Ardeal, unde se arăta pentru bani, pentru-că avea numai o plumă și pe partea stîngă îi lipseau și coastele, a murit în Șabaț (Sârbia). El era de 36 de ani și căsătorit.

Sub roatele trenului. Mercuri seara mergeau 4 oameni pe șinele trenului pe un vagonet de mână între Feldioara și Brașov. Deodată a venit trenul accelerat. Cioconirea a fost inevitabilă. Toți cei 4 oameni au ajuns sub roatele trenului și au murit în chinuri teribile.

O cârtică rea. Bădă Gligor se duce la notar și 'l roagă să 'l facă hârțile de lipsă, pentru-că el vrea să 'și vîndă averea și să plece la America. »Cum se poate?« îl întreabă notarul, »d-ta ești un plugar harnic!« »Așa o fi, domnule, dar' eu am o cârtică acasă și de câte-ori mă uit în ea, îmi vine să iau lumea în cap.« »Mi se pare, că și pe d-ta te-a nebunit vr'un agent de emigrare. Ce carte ai?« »Nu e carte oprită, dle notar, e cârticica de dare, care mă spărie așa de tare...«

Omor îngrozitor. Tînărul de 21 ani Constantin Moiseșcu din Ohaba-sârbească a plecat luni, în 6 Aprilie n. la Lugoj. Pe drumul, ce ducea prin pădure, 'l-a pîndit după un arbore un făcător de rele și fără de veste s'a aruncat asupra lui, culcându-'l la pămînt cu o puternică lovitură de seceră. Trei zile în urmă pînduraru Petru Ardelean a aflat cadavrul nefericitului tînăr. S'a constatat, că motivul crimei a fost gelosia. Gendarmeria a pornit cercetare.

La fondul Dr. D. P. Barcianu, întemeiat de »Reuniunea sodalilor români din Sibiu« cu scop de a îmbia ajutoare bănești sodalilor lipsiți de lucru, au dăruit întru smintirea mult regretatului Dr. D. P. Barcianu, neconsolabili: sora decedatului Constanța P. Barcianu și copiii lui Sorin, Radu, Andreiu, Achil, Lovinia și Silvia, suma totală de 20 cor.

Un frumos roman, din popor, scris în limba populară, pe înțelesul tuturor, — este romanul »Dumăniș« apărut la tipografia noastră și scris de bine cunoscutul nostru autor de cărți, Vasile E. Moldovan. Romanul povestește viața vestitului haiduc Dăianu. Costă 1 cor. + 5 bani porto. Recomandăm tuturor cartea asta, lăudată de toți. Comandați-o la librăria noastră.

Secțiunea română a expozițiunii internaționale de costume istorice și contemporane, ce se ține acum în palatul imperial din St. Petersburg, a obținut medalia de aur. A. S. R. Prințesa Maria a României a trimis la această expoziție mai multe costume naționale bogat brodate.

S'a sculat din morți. În comitatul Bihorului, într'o comună retrasă între munți, a murit birtașul, — bătrânul evreu Blum Zelig. 'L au întins în sicriu, și la priveghiu n'au rămas decât trei bărbați, — prieteni de-ai mortului.

Aceștia au trecut în odaia de alături, lângă cuptor și s'au pus la cărți. Ușa era deschisă.

Era chiar o partie încurcată de calabrias și unul, nu știa cum să înceapă. Cu verde ori cu roșu?

— Insepe cu oraiul de roșu! — zise o voce sonoră, la spatele lor.

Toți trei s'au întors, spăriați. Să credeau singuri.

Au scăpat cărțile din mână și au fugit în stradă, între strigăte desperate.

»Chibițul«, de care s'au spăriat atât de mult, — era însuși mortul, — Blum Zelig.

Blum Zelig trăește și azi. Dacă îi pomenești însă de cei ce 'l-au priveghiat, olatină din cap cu dispreț și zice:

— Nicol unul nu era cărtaș adevărat. Un cărtaș bun, nu lasă o partie atât de interesantă, pentru un lucru atât de mic.

S'a omorît bărbatul. O femeie din Turany, — Ungaria de-nord, și a ucis bărbatul lovindu-'l cu sapa în cap. Era turmentată. A fost dusă la închisoare.

Orbii vor vedea. Petru Stiens, renumitul savant, se zice, că a aflat un aparat, cu ajutorul căruia orbii pot vedea, fără să aibă lipsă de ochi. Referitor la această descoperire eată ce zice medicul Cass: »După-ce profesorul Stiens m'a condus într'o odaie întunecată, 'mi-a legat bine ochii. Neputînd astfel vedea, am auzit numai, cum dînsul umblă prin odaie și aprinde un chibrit, apoi se apropie de mine. Deodată îmi pune la frunte un aparat. Imediat încep să se facă lumină înaintea mea și puteam deosebi lucrurile din odaie, deși eram legat la ochi, mai întăiu numai ca prin sită, apoi tot mai bine, până ce vedeam bine de tot, ca și cu ochii. Mult însă n'a durat această stare, căci profesorul Stiens m'a deslegat la ochi, ear' aparatul 'l-a ascuns. Dînsul 'mi-a spus apoi, că nu 'i mare minune, ca omul să vadă fără ochi. Ochii au numai menirea, să prindă chipul obiectelor și să le conducă la creeri. Dacă ai vr'un aparat, care însuși să prindă chipurile obiectelor și să le conducă la creeri, nu mai e trebuință de ochi. Inventatorul ține totul în secret, până se va convinge pe deplin, că aparatul său poate reda orbilor vederea.

Omor pentru un crucer. Se telegrafează din Simontanya, că flăcăul Fekete Mihály a omorît cu toporul pe fratele seu mai mic, András. Acesta a furat dela dînsul un crucer și pentru atîta 'l-a omorît. Uoigașul a fost deținut.

Moartea consulului rusec. O telegramă sosită din Constantinopol anunță, că Șcerbina, consulul rusec din Mitrovița a murit. Părechea regală a Sârbiei a lăsat să se pună o ojună pe mormîntul consulului.

La ambasada rusească sosesc condolențe din toată țeara.

Petreckeri. Corul român (?) gr.-cat. din Murș-Uioara invită la producțiunea teatrală împreună cu concert, pe Luni 20 Aprilie st. n. a. c. în sala dela hotelul »Grof Teleki«. Inceputul la 7^{1/2} are seara. Prețul de intrare 80 bani, de familie 1 cor. 40 bani, peste 3 membri de fiecare membru 80 bani. Venitul curat e destinat pentru ajutorul unui nou cor, ce s'au înființat la biserica din Murș-Uioara. După producțiune joc. După vorba »român« am pus semnul întrebării. Într'adevăr nu înțelegem cum ar pute un cor român să cânte cântece străine! Corurile străine de acolo cântă românește?

Minunatele câmpuri de iarbă ale Angliei sînt de sigur frumoase, dar' nu mai frumoase decât partile de iarbă din parcurile Budapestei și de pe insula Margareta, a căror covoare de iarbă catifelate ofer o priveliște atât de admirabilă! Încă un an și atunci se vor implini 30 de ani de când a dat magazinul de sămînțe al curții ces. și reg. Edmund Mauthner în Bugapesta sămînțele pentru această iarbă frumoasă. Escelenta sămînță de iarbă a numitelor firme e cunoscută pretutindeni, nu numai în țeară ci și în străinătate; chiar și Germania, Rusia și Franța procură adese-ori sămînță dela firma Mauthner. Fiind chiar timpul sămînțatului credem a face tuturor, cari voesc a sămîna iarbă frumoasă, un serviciu, recomandându-le amestecul de sămînță de iarbă de pe promenăzi sau de pe insula Margareta, care se vinde de firma Mauthner.

A fost meritul fericitului paroh Kneipp de-a fi atras mai întăiu atențiunea asupra cafelei de maltă, așa de prețioasă pentru sănătate, pe care Kathreiner a produs-o apoi, prin o invenție proprie, dându' i un escelent gust de cafea de boabe. Prin aceasta se deosebește încă și astăzi aceasta »cafea Kneipp«, singură veritabilă, în mod așa de esențial, de toate produsele similare, și parohul Kneipp a și dat din cauza aceasta numai firmei Kathreiner și pentru toate timpurile dreptul de-a folosi numele și icoana lui ca marcă de apărare pentru cafeaua Kneipp de maltă a lui Kathreiner. Și cu toate acestea se vinde, în paguba publicului, orz prăjit sau maltă de berărie ca și când ar fi »cafea Kneipp«. Pentru de-a ne feri de aceasta, să se ceară totdeauna espre veritabila cafea Kneipp de maltă a lui »Kathreiner« în pachetele originale cu marca de apărare »Parohul Kneipp« și cu numele Kathreiner.

O școală amenințată și mîntuită. Unica școală română din înfloritoarea comună Hosman a fost mai de multe-ori excepționată din partea inspectoratului, ear' mai pe urmă amenințată cu închiderea, din cauza edificiului ei vechiu și necorespunzător. Așa că era pusă alternativa, sau școală nouă, sau să rămână Românii și spiritualmente în ușă Sasului. Aflatu-s'au oameni, cari au umblat după subscrieri pentru cererea școlii de stat, aflatu-s'a și un cărunt Român, care a ținut calea parochienilor gr.-cat. cu cuvinte ca acestea: O nefericiților, că ascultați de popa și de N. N. și vă băgați capul să plătiți unul 40—50 fl. etc. Dar' aflatu-s'au și de acela, cari au zis preotului Nic. Pinciu, »înainte părinte, că eu voi fi primul pe virful coperișului celui nou«. S'a strîns cu mari greutate aproape tot materialul, și când erau oamenii iubitori de școală mai îngrijorați când se trudeau mai mult pre sf. sîrbători să mai aștepte vre-un isvor... săcîndu-le aproape toate puterile vine »ingerul« (a 3-a zi de crăciun) de preste țări și mări și aduce bisericii române gr.-cat. frumosul dar' de 284 cor. 22 bani, denari

colectați de harnicii fii ai bisericii gr.-cat. din Hosman Ioan Țărean, Simion Olojan, Nicolae Vasile, Ioan Vasile și Ioan Rotariu, de present în America de Nord. ca să se mângâie cei de acasă și să știe, că dorul de patrie nu pere și că Românul Român rămâne de-ar călători și în stele, vă rog, d-le redactor să binevoiați a publica cu numele pe marinimoșii donatori.

Din Hosman: Ioan Țărean, trimițătorul Costică Ioaneș, câte 1 taler, Simion Olojan 2 taleri, Nic. Vasile pentru sine și mamă-sa 2 taleri, Toma Steva 1 taler, Ioan Vasile 1 taler 5 cenți, Ioan Rotar pentru sine și soția sa 2 taleri, Nicolae Plesea 1 taler, Nic. Petreș 1 taler, Maria Țărean 50 cenți, Toader Țărean 50 cenți, Nicolae Sârbu 25 cenți, Ioan Teagueș 25 cenți, Nicolae Banciu 25 cenți.

Din Viștea inf.: Iacob George, Mateiu George, Ioan Spiridon câte 10 cenți, Roman Petrascu, George Șandru, Ales. G. Cârje, Oprea Blehuțiu și Oprea Borzea câte 15 cenți, Simion Borzea și Chirilă Blehuțiu câte 20 cenți, Simeon Daneș, Isarie Grapă, Ioan Stanciu, Toader Stanciu, Clement George, Silvestru Danaiu, Ioan G. Gorja și Vasile Șandru câte 25 cenți, Galațion Bârsan 20 cenți, Nicolae D. Neagoe 30 cenți.

(Va urma.)

MAI NOU.

Episcopul dela Oradea.

Foaia oficială publică numirea de episcop la Oradea a Il. Sale, Dr. Dumitru Radu din Lugoj

Din cauza lipsei de spațiu Posta redacțiunii și administrațiunii se amină pe nrul viitor.

Pentru redacție și editură responsabil: Victor Lazăr.
Proprietar: Pentru »Tipografia«, societate pe acțiuni Iosif Marschall.

Noutăți

În unelte de casă și bucătărie.

Răzătoare de legumi americană.

Fer de călcat »Flott«.

Mașini de spălat.

33 3-5

Scaune pentru copii.

Vase de nichel se vând cu prețuri moderate.

Învălitoare de gumă pentru sulurile mașinilor de stors rufe ude.

Carol F. Jickeli în Sibiu.

Stropitoare pentru peronospora.

Recunoscut ca cel mai bun fabricat, cu garanție de 1 an, per cassă sau pe cambiul pentru 1 Noemvrie, recomandă pe lângă prețuri ieftine

Victor Dahinten,

magazin de ferărie în Alba-Iulia, lângă Fântână

și

36 1-10

Adolf Graffius,

lăcătușerie de mașini în Orăștie în piața principală.

VERZEICHNISS

aller 55.000 Gewinne.

Der größte Gewinn im glücklichsten Falle

1.000.000 Kronen.

Speziell sind die Gewinne wie folgt eingetheilt:

	Kronen
1 Prämio mit	600000
1 Gew. i	400000
1 " "	200000
2 " "	100000
1 " "	90000
2 " "	80000
1 " "	70000
2 " "	60000
1 " "	50000
1 " "	40000
3 " "	30000
3 " "	25000
3 " "	20000
3 " "	15000
36 " "	10000
67 " "	5000
3 " "	3000
437 " "	2000
803 " "	1000
1528 " "	500
140 " "	300
34450 " "	200
4850 " "	170
4850 " "	130
100 " "	100
4850 " "	80
3850 " "	40
55,000	14.459,000

Billet de comandă spre folosire.

St. d. A. Török & Comp., colectori principali, Budapesta.

Rog să trimiteți pentru I. cl. los original de al loteriei de clasă reg. ung. priv. și planul oficial.

Prețul în cer. } îl veți încasa cu rambursă } A se șterge ceea ce aruncă cu mandat postal. } nu e de lipsă.

Adresa casitel.

Noroc deosebit la TÖRÖK.

Mulți, mulți s'au făcut fericiți prin noi!

Peste 10 milioane cor. au câștigat iubiiții nostri mușterii dela noi.

Loteria cea mai bogată în șanse, din toată lumea, e loteria noastră de clase reg. ung. priv. care în curând va începe de nou. Din

110.000 LOSURI 55.000
se sortesc

cu câștiguri în bani, deci jumătate câștiguri din suma losurilor, conform conspectului de câștiguri alăturat.

De tot vine trasă la sorti enorma sumă de patrusprezece milioane 459.000 coroane în timp de numai 5 luni. Întreaga întreprindere stă sub controla statului.

Prețul, conform planului, pentru losurile originale la cl. I. este:

pentru o optime (1/8) fl. — 75 sau cor. 1.50

" un pătrar (1/4) " 1.50 " " 3.—

" o jumătate (1/2) " 3.— " " 6.—

" un los întreg (1) " 6.— " " 12.—

și se vor trimite cu rambursă, ori pe lângă primirea înainte a prețului. Planuri oficiale gratis. Comande pentru losuri originale rog a se trimite până la

27 Aprilie a. c.

cu deplină încredere la

A. Török & Comp.,

cassă de schimb (bancă)

Budapesta,

în Ungaria cea mai mare întreprindere pentru vânzarea în detail a losurilor loteriei de clase.

Despărțimintele loteriei de clase ale colecturii noastre principale:

Centrala: **Theresienring 46/a.**

1. **Waltzerring 4.**

2. **Museumring 11.**

3. **Ellisabethring 54.**

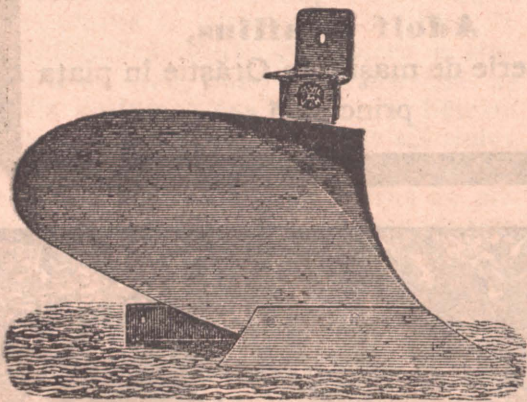
31 2-6

Foncière.

Institut de asigurare contra focului, grîndinei, nenorocirii și asupra vieții.

Agentura pentru Sibiu și jur
se află la dl 32 3-3

Iosif Salmen,
Sibiu, strada Gușteritei nr. 71.

Fer de plug „Bacska“

1 buc. dimpreună cu un vîrf de rezervă oor. 12.90.

La cumpărare de cel puțin 5 buc. se trimit franco de-adreptul dela fabrică la ori-ce stațiune a căilor ferate.

Tot felul de mașini și unelte pentru cultura grădinii și a câmpului.

Tulumbe și stropitori de grădină. Stropitori de peronospora cor. 20—.

Traverse, mușama de astfalt pentru coperișuri, plăci de izolare, ciment de Portlandt, ciment de Roman, țesături de trestie pentru stucătură, cărbuni de peatră, Koks.

Instrumente pentru toate trebuințele.

Garnituri pentru clădiri, vase de casă și bucatărie.

Carol F. Jickeli,
Sibiu. 28 4—

Înmulțindu-mi depositul meu prin cumpărări făcute în persoană în condițiuni foarte avantajoase îmi iau voie a recomanda și a atrage atențiunea onor. public asupra depositului meu foarte bine asortat și frumos de

monumente pentru mormânturi

din diferită marmoră, granit, syenit, labrador și peatră nêsipoasă tare cu prețuri foarte reduse.

Comande de afară se execută prompt și conștientios.

Schițe și preliminară de spese se dau gratis și franco.

Afară de asta ofer serviciile mele pentru tot felul de lucruri în bransa mea la clădiri, asigurând servire promptă și prețuri moderate.

Cu stimă

A. Klingenspohr, petrar, **Mediaș.**

Atelier și deposit în Sibiu: strada Trei stejari nr. 5.

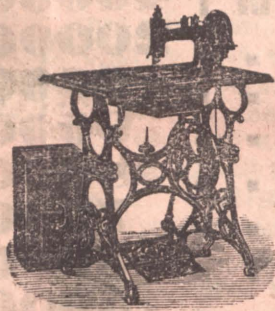
Filială în Sighișoara.

86 1-6

Gustav Dürr.

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,
Sibiu. Piața-mare nr. 19.

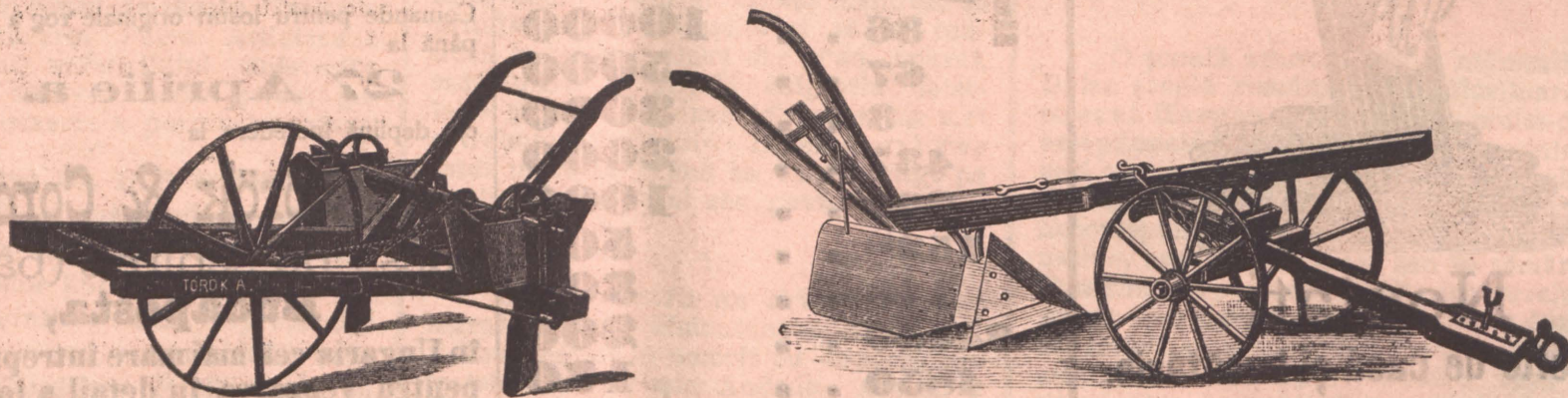

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat. 8 14—

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

➔ **Seider & Naumann, G. M. Pfaff.** ➔

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt executate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată delamine dau 5 ani garanție.

Spre știință!

Cine are trebuință de un plug escelent, grapă, mașină de sêménat cucuruz, plug de săpat sau alte mașini pentru economie se se adreseze cu toată încrederea către firma de jos și se ceară cataloage ilustrate de prețuri și condițiunile de plătire. 21 7—

De mulți ani de zile se bucură de cel mai bun renume.

Fabrica de mașini economice și institutul pentru instalare de mori
Andreiu Török, Sibiu.